

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

## **ТРУДОВЕ ПРАВО**

**Методичні рекомендації**  
**до написання курсових робіт**  
**для студентів спеціальності 081 «Право»**  
**першого (бакалаврського) рівня**

**Харків**  
**ХНЕУ ім. С. Кузнеця**  
**2022**

УДК 349.2(07.034)

T78

**Укладачі:** Л. В. Єрофєєнко  
О. М. Лук'янчиков  
Д. О. Новіков

Затверджено на засіданні кафедри правового регулювання економіки.  
Протокол № 1 від 03.09.2021 р.

*Самостійне електронне текстове мережеве видання*

**Трудове** право [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до написання курсових робіт для студентів спеціальності 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня / уклад. Л. В. Єрофєєнко, О. М. Лук'янчиков, Д. О. Новіков. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 36 с.

Подано методичні рекомендації до написання курсової роботи з навчальної дисципліни. Запропоновано основні вимоги до обсягу, оформлення, структури та змісту розділів курсової роботи. Наведено рекомендації щодо підготовки та захисту курсової роботи і критерії її оцінювання. Уміщено додатки та список рекомендованої літератури.

Рекомендовано для студентів спеціальності 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня.

**УДК 349.2(07.034)**

© Харківський національний економічний  
університет імені Семена Кузнеця, 2022

## Вступ

Трудове право є обов'язковою навчальною дисципліною, що вивчається студентами в рамках спеціальності «Право». Вона забезпечує особистий і професійний розвиток студента, спрямована на формування комплексу знань стосовно понятійного апарату трудового права; виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин; щодо розуміння засад дисциплінарної та матеріальної відповідальності, а також шляхів захисту трудових прав у національному та міжнародному вимірі. Реалізація вказаних цілей привела до закріплення в державному освітньому стандарті вищої професійної освіти за спеціальністю «Право» як обов'язкову вимогу теоретичного вивчення навчальної дисципліни. Написання курсової роботи допомагає студентам поглибити та закріпити теоретичні знання, набути навичок самостійного наукового дослідження, аналізу й узагальнення юридичної літератури та правозастосувальної практики, літературного оформлення результатів такої праці, що загалом сприяє загальнонауковій і професійній підготовці юриста.

**Метою та завданням** курсової роботи є:

закріплення, поглиблення та систематизація одержаних у процесі навчання знань;

поєднання освітньої та наукової діяльності в освітньому процесі;

відпрацювання навичок і вміння узагальнювати теоретичні матеріали та працювати з літературою;

розвиток уміння чітко обґрунтовувати власні висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення наявної практики в галузі досліджуваної проблеми;

закріплення оволодіння студентом у ході навчання системним і комплексним підходами, сучасною методологією та методикою здійснення досліджень;

формування у студентів дослідницьких навичок.

Під час написання роботи студенти мають використовувати не лише теоретичні знання з трудового права, а весь спектр отриманих ними знань і навичок. У курсовій роботі студент демонструє рівень освоєння наукового і практичного матеріалу, робить узагальнення та висновки, аналізує положення нормативно-правових актів, судових рішень, правові

ідеї вчених; робить власні висновки, формулює рекомендації із удосконалення правового регулювання суспільних відносин.

У курсовій роботі має бути висвітлена спеціальна література, аналіз чинного законодавства та правозастосувальної практики з обраної теми. Робота має бути творчого характеру, відповідати вимогам логічного та чіткого викладу матеріалу, відображати вміння студента здійснювати пошук й використовувати необхідний теоретичний і практичний матеріал, обробляти та систематизувати його, правильно оформлювати роботу.

Відповідно до раніше викладеного, наведені рекомендації призначені допомогти студенту не тільки у виконанні курсової роботи з трудового права, але і сформувати навички, які в подальшому стануть необхідними під час написання курсових робіт з інших навчальних дисциплін, наукових статей та наукових доповідей.

У процесі написання курсової роботи студенти повинні **мати**:  
здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;  
знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність бути критичним і самокритичним;

знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання;

здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

#### **Вміти:**

визначати переконливість аргументів у процесі оцінювання заздалегідь невідомих умов та обставин;

здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її вирішення;

проводити збирання та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;

давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;

оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему;

складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами;

використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;

самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій;

належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності;

вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності;

виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;

демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права;

пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

# 1. Загальні положення

Виконання курсової роботи з трудового права – один із важливих і невід'ємних компонентів вивчення поданої навчальної дисципліни. Без написання курсової роботи та її подальшого захисту студент не допускається до іспиту і тому не може бути переведений на наступний курс.

*Курсова робота:*

по-перше, є важливим етапом у вивченні теорії та набутті навичок самостійної творчої роботи студента;

по-друге, дозволяє робити висновки про те, наскільки студент засвоїв теоретичний курс і які можливості застосування й узагальнення ним отриманих знань з обраної теми;

по-третє, є науковим дослідженням студента і може стати частиною випускної кваліфікаційної роботи, а також може бути рекомендована як доповідь на науково-практичну студентську конференцію.

*Мета курсової роботи* – виробити навички пошуку, підбору та систематизації літератури, вміння її аналізувати, робити узагальнення і висновки, викладати власні позиції, використовуючи наукову (юридичну) термінологію, розширити, систематизувати і закріпити теоретичні знання, допомогти студентам оволодіти елементами науково-дослідної роботи.

Курсова робота з трудового права є самостійним аргументованим викладенням основних питань певної теми. Це певний досвід залучення студента до виконання письмової роботи у формі наукового дослідження, що дозволяє робити висновки про набуті студентами знання та вміння в процесі вивчення навчальної дисципліни.

Курсова робота має базуватися на теоретичних і методичних положеннях науки, містити елементи новизни. У ній має бути наведена хоча б одна, нехай найпростіша, але самостійна ідея, а також пропозиція автора щодо більш ефективного вирішення поставленого питання порівняно з наявним станом.

Орієнтовну тематику курсових робіт розробляють та затверджують на кафедрі. Студентам надається право вибору будь-якої запропонованої кафедрою теми. Можливий також ініціативний вибір теми, але необхідно проконсультуватися щодо її правильного формулювання, наявності актуальності, практичної значущості. Під час вибору теми слід ураховувати науковий і практичний інтерес, викликаний роботою студента в наукових студентських гуртках, досвідом практичної роботи, доповідями

на семінарських заняттях, курсовими роботами з суміжних предметів. Слід пам'ятати, що вибір теми курсової роботи має бути обґрунтованим.

Написання курсової роботи складається з таких етапів:

вибір теми курсової роботи та її реєстрація;

отримання завдання на курсову роботу;

затвердження плану курсової роботи;

подання керівнику першого чорнового варіанта курсової роботи;

подання керівнику доопрацьованого варіанта курсової роботи;

подання завершеної й оформленої роботи на кафедру;

отримання відгуку керівника на курсову роботу;

підготовка до захисту курсової роботи;

захист курсової роботи.

Не допускається написання курсових робіт декількома студентами на одну тему. Винятком може стати, коли тема розглядається з різних аспектів (за погодженням з науковим керівником). Обрана тема в обов'язковому порядку має бути зареєстрована на кафедрі в спеціальному журналі.

З керівником необхідно узгодити план роботи, список нормативних актів, спеціальну літературу, методи збирання та оброблення можливих практичних матеріалів і терміни подання роботи на перевірку.

З метою розкриття теми курсової роботи, студент має керуватися такими основними принципами: самостійність в узагальненні вивченого матеріалу; оцінювання різних поглядів з обраної теми; власне осмислення проблеми на основі теоретичних знань; знання основних джерел політико-правової думки, галузевого (поточного) законодавства, навчальної та спеціальної літератури; системність, чіткість викладення та логічна завершеність роботи.

## **2. Академічна доброчесність**

У процесі написання курсової роботи студент повинен дотримуватися академічної доброчесності. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законодавством та локальними актами ЗВО правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Порушенням академічної доброчесності

вважається: академічний плагіат; самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; списування; обман.

У разі виявлення порушення академічної доброчесності керівник повинен сповістити про це студента та завідувача кафедри. Перший випадок порушення академічної доброчесності тягне за собою попередження студента та повернення курсової роботи на доопрацювання. За умови виявлення повторного порушення студент не допускається до захисту курсової роботи.

### **3. Структура курсової роботи**

Курсова робота має складатися з таких частин:

титульний аркуш;

зміст;

список скорочень;

вступ;

основний текст (розподілений на розділи з підрозділами та висновками до кожного розділу);

висновок;

список використаної літератури;

додатки (за необхідності).

### **4. Вимоги до змісту курсової роботи**

Будь-яке дослідження передбачає розкриття його методологічної основи, тобто вказівку на методи, використані в роботі, що стали її основою.

У зв'язку з цим необхідно зазначити, що методологія трудового права містить три блоки методів: загальнонаукові, приватно-наукові та спеціально-наукові методи дослідження.

*Загальнонаукові методи* використовуються у науці загалом. Вони поділяються на емпіричні (спостереження, порівняння, експеримент тощо) і теоретичні (аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, моделювання, системно-структурний аналіз і т. д.).

Часто *наукові методи* дослідження є прийомами, розробленими у рамках будь-якої іншої науки, але застосовуються у дослідженнях дер-



жавно-правової дійсності. Наукові методи поділяються на: статистичний, математичний, конкретно-соціологічний, історичний, кібернетичний, синергетичний та ін.

*Спеціально-наукові методи* дослідження – це методи, що використовуються тільки у юридичній науці: спеціально-юридичний метод, догматичний підхід, метод порівняльного правознавства, методи тлумачення норм права та ін. Під час написання курсової роботи студент може використовувати різні методи.

*Теоретичну основу* курсової роботи складають використані в процесі написання її основної частини монографії, підручники та навчальні посібники, статті в різних збірниках, журналах, газетах, а також дисертації й автореферати дисертацій. Від списку використаних джерел курсової роботи її теоретична основа відрізняється тим, що тут вказуються прізвища тих авторів, праці яких лягли в основу курсової роботи, стали головною відправною точкою під час написання, становили всю методологію дослідження.

*Нормативна основа* курсової роботи містить вказівку на основні нормативні правові акти, які були використані під час написання курсової роботи. Бажано, щоб це були не тільки акти, прийняті та чинні на всій території України, а й акти регіонального і місцевого значення.

*Практичну (емпіричну) основу* курсової роботи становлять матеріали судової та іншої правозастосовчої практики, які були використані в роботі.

## **4.1. Титульний аркуш**

Титульний аркуш є першою сторінкою роботи, хоча номер на ньому не ставиться.

Титульний лист має містити такі відомості:

повне найменування міністерства (оформлюється великими літерами);

повне найменування навчального закладу (оформлюється прописними буквами, меншим кеглем, щоб було видно підпорядкованість);

найменування кафедри, на якій виконується курсова робота (оформлюється великими літерами);

вид роботи (слова «курсова робота» оформлюють прописними буквами, без підкреслень і без крапки в кінці);

найменування роботи (оформлюється великими літерами, слово «тема» пишеться обов'язково);

відомості про виконавця (курс, форма навчання, група, ПІБ);

відомості про наукового керівника (науковий ступінь, вчене звання, ім'я, по-батькові, прізвище);

дата захисту;

оцінка;

місцезнаходження навчального закладу (місто);

рік виконання роботи.

Приклад титульного аркушу наведено у додатку А.

## **4.2. Зміст**

Зміст відображає структуру курсової роботи та розміщується після титульного аркуша.

Він містить:

список прийнятих скорочень;

найменування розділів та підрозділів;

висновок;

список використаних джерел і літератури;

додатки (за необхідності).

Приклад змісту курсової роботи наведено у додатку Б.

## **4.3. Список прийнятих скорочень**

Цей структурний елемент курсової роботи не є обов'язковим і наводиться за необхідності, якщо в роботі використовується значна кількість (зазвичай більше п'яти) позначень і скорочень.

## **4.4. Вступ**

Вступ курсової роботи є її обов'язковим елементом. У вступі курсової роботи обґрунтовується актуальність обраної теми, ступінь вивчення проблеми в юридичній літературі, вказується мета та завдання курсової роботи, об'єкт і предмет дослідження, база дослідження (літературні джерела) та інші матеріали, за якими виконується курсова робота.

*Актуальність теми* курсової роботи – це сутність проблемної ситуації, яка потребує вирішення. Визначається кількома реченнями.

*Ступінь вивчення проблеми* – це стан розроблення обраної теми. Необхідно навести короткий огляд основної літератури (назвати вчених, які безпосередньо займались дослідженням зазначеної проблеми), з якого видно, що дана тема ще не розкрита, або недостатньо розкрита, а тому потребує подальшого дослідження.

Формування мети дослідження та завдань курсової роботи, які будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети здійснюється шляхом вживання дієслів (вивчити..., дослідити..., описати..., встановити..., виявити... тощо). *Метою* курсової роботи є те, заради чого проводиться дослідження, тобто, вирішення проблеми у цілому, а *завданнями* – шлях досягнення поставленої мети. Завдання мають бути чіткими, оскільки описання їхнього вирішення становитиме зміст розділів основної частини курсової роботи, а також визначатиме їх заголовки.

*Об'єктом* дослідження є процес або явище, що породжує проблемну ситуацію. *Предмет* дослідження міститься в межах об'єкта і співвідноситься з ним як часткове і загальне. Предмет дослідження визначає тему курсової роботи, тому саме на нього спрямована основна увага студента.

У юридичній науці, найчастіше, об'єкт дослідження розглядається як правові відносини, що існують у певній сфері суспільного життя, а предметом дослідження є правові норми, що регулюють суспільні відносини, або ж проблеми правового регулювання.

У вступі курсової роботи також згадується про фактичний матеріал, на основі якого виконана робота, характеризуються основні джерела отриманої інформації (офіційні, наукові, літературні тощо).

Обсяг вступу має складати 2 – 3 сторінки друкованого тексту.

## **4.5. Основна частина**

В основній частині курсової роботи розкривається її зміст, тобто описується саме дослідження та узагальнюються його результати.

Зміст розділів основної частини повинен чітко відповідати темі курсової роботи та повністю її розкривати. Матеріал має викладатися стисло, логічно й аргументовано.

Основна частина може складатися з розділів та підрозділів. Кожен розділ починається з нової сторінки. У кінці кожного розділу через інтервал формулюються висновки із стислим викладенням наведених у ньому наукових і практичних результатів. При цьому необхідно зазначити слова «висновки до розділу».

Між двома суміжними підрозділами повинен бути взаємозв'язок.

Незалежно від кількості розділів, як правило, основна частина курсової роботи умовно поділяється на три складових:

*У першій* висвітлюються загальні теоретичні питання (сутність і зміст юридичних понять, класифікація явищ, окреслюються основні етапи розвитку наукової думки за проблемою, що досліджується тощо).

*У другій*, як правило, обґрунтовується напрям дослідження, наводяться методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, розкривається загальна методика проведення дослідження. Досить часто у цій частині проводиться аналіз правозастосувальної практики, діяльності державних органів.

*У третій* складовій вичерпно повно викладаються результати власних досліджень студента, його пропозиції. У цій частині дається оцінювання повноти поставлених завдань, достовірності одержаних результатів, проводиться їх порівняння з дослідженнями інших авторів, обґрунтовується доцільність додаткових досліджень чи навпаки, безперспективність подальших.

Кожна курсова робота буде мати свою структуру основної частини, оскільки остання обумовлюється тематикою дослідження, баченням автором глибини проблеми та шляхів її вивчення, а також різницею в характері і значенні її окремих складових частин для досягнення поставленої у роботі мети дослідження. Конкретна структура основної частини формується у процесі написання курсової роботи, зокрема із урахуванням рекомендацій наукового керівника.

Обсяг основної частини курсової роботи складає 20 – 25 сторінок друкованого тексту.

## **4.6. Висновки**

Висновки є результатом виконаної студентом дослідної роботи, в них узагальнюються наведені в основній частині теоретичні і практичні матеріали, даються авторські рекомендації та переваги, пов'язані з їх реалізацією.

лізацією. Висновки мають бути чіткими, виразними, впливати з результатів проведеного у курсовій роботі дослідження, співвідноситися із загальною метою і конкретними завданнями, сформульованими у вступі. Висновки викладаються у тезисному порядку.

Висновки до курсової роботи – це не просто об'єднання висновків, зроблених у кінці кожного розділу, це має бути остаточний синтез отриманих результатів, тобто чогось нового, запропонованого студентом для вивчення та вирішення досліджуваної проблеми.

Обсяг висновків – до 3 сторінок друкованого тексту.

#### **4.7. Оформлення списку використаної літератури**

Список використаних джерел є необхідним елементом курсової роботи і відображає ступінь ознайомлення студента з наявною літературою з теми курсової роботи.

Список використаних джерел і літератури – елемент бібліографічного апарату, який становить одну з істотних частин курсової роботи. Він розміщується після укладення та має містити бібліографічний опис джерел, використаних під час виконання курсової роботи. Це означає, що в списку використаних джерел і літератури присутні тільки ті джерела, на які в роботі є посилання. Джерела нумерують в порядку зростання єдиним списком. Назви джерел подається на мові оригіналу.

Перелік використаних джерел оформлюється відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» (додаток В).

Список використаної літератури курсової роботи є спектром джерел, якими користувався студент під час її написання. Саме за ним можна робити висновки щодо ступеня обізнаності студента в наявній літературі з досліджуваної теми.

Готуючи курсову роботу, студент повинен використовувати (як мінімум) 15 – 20 різних джерел (навчальних посібників, монографій, збірників наукових праць, періодичних видань).

Під час підбору попереднього ознайомлення з літературою студенту слід пам'ятати, що самостійна робота передбачає консультацію з науковим керівником. З ним має бути узгоджений список підібраної літератури.

## 4.8. Додатки

Додаток, як і список прийнятих у роботі скорочень і позначень, не є обов'язковим елементом курсової роботи та додається до неї за необхідності. У додатках рекомендується подавати матеріали, пов'язані з темою курсової роботи, які не увійшли до її основної частини або ілюструють проведене дослідження. Додаток оформлюють як продовження роботи на її наступних сторінках.

За змістом додатки різноманітні. Це можуть бути: а) копії справжніх документів; б) витяги зі звітних матеріалів, протоколів; в) окремі положення з інструкцій і правил; г) тексти, які раніше не опубліковувалися, листування.

За формою вони можуть бути текстом, рисунком, таблицею, графіком, схемою.

Кожен додаток зазвичай має самостійне значення, тому він має починатися з нової сторінки, мати тематичний заголовок, надрукований прописними буквами. У правому верхньому куті над заголовком прописними літерами має бути надруковане слово «додаток».

Якщо додатків у роботі більше одного, то їх слід пронумерувати арабськими цифрами (без знака №), наприклад: Додаток А, Додаток Б і т. д. Рисунки, таблиці та схеми, що наводяться в додатку, нумерують арабськими цифрами в межах кожного додатка, наприклад: «Рис. 1.1» (перший рисунок першого додатка); «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого додатка), «Схема 1.1».

## 5. Вимоги до оформлення тексту курсової роботи

Курсова робота має бути виконана комп'ютерним способом і роздрукована на аркушах білого паперу з однієї сторони формату А4 (210 × 297 мм) у текстовому редакторі *Microsoft Office Word*. Поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Шрифт: Arial. Кегль: 14. Міжрядковий інтервал: 1,5. Відступ: 10 мм.

Обсяг курсової роботи має становити приблизно 30 – 35 сторінок. Робота має бути пронумерована арабськими цифрами. Нумерація сторінок починається з титульного аркуша, але порядковий номер на ньому

не ставиться. У центрі нижнього поля наступної сторінки ставиться цифра «2» і т. д. Крім друкованого варіанта, студент зобов'язаний здати електронну копію курсової роботи. Це необхідно для перевірки керівником роботи на наявність порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо).

Заголовки структурних елементів курсової роботи (ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) друкують великими літерами і розташовують посередині сторінки. Після слова “РОЗДІЛ” ставлять його номер без крапки, а з нового рядка теж по центру друкують великими літерами заголовок (назву) розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу напівжирним шрифтом. Крапку в кінці заголовка (розділу чи підрозділу) не ставлять, але якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати одному інтервалу.

Не можна вміщувати заголовок у кінці однієї сторінки, а текст починати з іншої. Новий підрозділ допускається починати на тій же сторінці, на якій закінчився попередній, за умови, що на ній поміститься не менше трьох рядків тексту.

Текст курсової роботи повинен поділятися на абзаци, кожен з яких містить самостійну думку. Абзац починається з нового рядка з великої літери на відстані 10 мм від полів.

Необхідно дотримуватись єдиних умовних позначень і скорочень слів, які відповідали б загальноприйнятим нормам. Якщо поряд стоять дві цифри (позначки) одну з них потрібно писати словами (наприклад: 5 стометрових рулонів). Якщо речення починається з цифри, її потрібно писати словами, приблизні цифри теж пишуться словами (наприклад: близько ста днів тощо). Граничні величини позначаються таким чином: від 20 до 50, або 20 – 50, або 20...30. Римські цифри вживаються на позначення століть, кварталів, року, місяців, томів, частин, з'їздів чи конференцій. Відмінкове закінчення ставиться після останньої цифри: 5, 7, 15-го числа. Не ставиться відмінкове закінчення в номерах додатків, розділів, таблиць, малюнків тощо, а також якщо цифри стоять після іменників, до яких відносяться (наприклад: на мал. 3). Знаки «+», «-», «§», «%» ставляться лише біля цифр і не подвоюються (наприклад: § 5, 6 а не § § 5,6). Знак No не ставиться у порядковій нумерації розділів,

сторінок, додатків, таблиць, а також при скороченнях. Округлення числових значень величин повинно бути однаковим (1,75; 2,00 а не 1,75; 2). Не допускається заміна слова буквеною позначкою (наприклад: температура повітря, а не  $t$  повітря). У тексті потрібно дотримуватись загальноприйнятих скорочень слів: табл., стор., мал., тощо. Не дозволяється використання довільних складноскорочень: ВРУ, КМУ, ДПАУ тощо.

Матеріали курсової роботи скріплюються (підшиваються) у наступній послідовності:

титульний аркуш (додаток А);

зміст (додаток Б);

вступ;

розділи основної частини;

висновки;

список використаних джерел (оформлений відповідно до додатка В);  
додатки.

Курсова робота повинна бути виконана згідно з методичними рекомендаціями, інакше вона буде недопущена до захисту, незалежно від її змісту.

## **6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела**

У процесі написання курсової роботи студент повинен посилатися на літературні та інші джерела, з яких запозичені певні матеріали, результати, ідеї, висновки, а також на додатки, ілюстрації, таблиці, формули, що є у самій курсовій роботі.

Якщо якесь джерело перевидавалося декілька разів, і у всіх випадках містить потрібну інформацію, то посилатись необхідно на останні публікації. Цитати виділяються лапками «».

Під час посилання на використані джерела зазначається порядковий номер за алфавітним списком використаних джерел, виділений двома квадратними дужками, наприклад: [4].

Коли використовують конкретні відомості, з джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, де міститься відповідна інформація, наприклад: [3, с. 12], або [3, с. 12 – 13].



У разі посилання на цитати необхідно дотримуватись таких вимог:

текст цитати починається і закінчується лапками, та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками;

кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

у разі непрямого цитування (переказу, викладу думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

якщо студент хоче звернути увагу на окремі слова з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставиться знак оклику чи знак питання;

у кінці цитати, що закінчуються лапками, ставиться порядковий номер використаного джерела та номер сторінки, на якій розміщена цитата (наприклад: [3, с. 12] або [3, с. 12 – 13]).

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад: «рис. 1.2».

Посилання на таблиці вказують порядковим номером таблиці. При цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... у табл. 1.2». Якщо табличні дані запозичені з літературного джерела, то на нього треба посилатися у тексті, взявши номер джерела у квадратні дужки, а номер таблиці – у круглі, наприклад: «... за даними [1] економія матеріальних ресурсів (табл. 6)...»

Посилання на раніше згадані ілюстрації, таблиці тощо проводяться скороченим словом «дивись», наприклад: «див. рис. 1.2».

Існують різні способи посилань, наприклад:

«дані табл. 2 показують, що...»;

«про питому вагу... можна отримати уявлення за даними табл. 2».

## **7. Підготовка та захист курсової роботи**

Текст курсової роботи подається студентом у паперовій та електронній формі (у форматі doc або docx) у терміни, встановлені кафедрою, але

не пізніше двох тижнів до захисту. У разі порушення цих термінів студент не допускається до захисту та має право подати на кафедру текст курсової роботи до перескладання за розпорядженням завідувача кафедри. Відмітка про подання тексту курсової роботи здійснюється у відповідному журналі кафедри. Разом з текстом курсової роботи студент розробляє мультимедійну презентацію за курсовою роботою, на основі якої буде відбуватися захист.

Текст курсової роботи, поданий студентом на кафедру, перевіряється керівником на додержання вимог, установлених у даних методичних рекомендаціях. У випадку невідповідності вимогам курсова робота повертається студенту на доопрацювання (у випадку виявлення порушення академічної доброчесності із попередженням). Доопрацьований текст студент повинен надати на кафедру не пізніше тижня до захисту.

Керівник зобов'язаний не пізніше трьох робочих днів до захисту надати рецензію (додаток Г) на текст курсової роботи, в якій повинні відображатись такі компоненти: 1) розкриття актуальності теми; 2) відповідність змісту обраній темі; 3) рівень вирішення поставлених завдань; 4) обґрунтованість прийнятих висновків; 5) відсутність стилістичних, граматичних, орфографічних помилок; 6) якість оформлення.

Без зазначення в рецензії керівника відомостей про відсутність порушень академічної доброчесності в курсовій роботі, студента не допускають до захисту роботи. Загальний висновок керівника про допуск/не допуск до захисту курсової роботи визначається наприкінці рецензії. Рецензія керівника прикріплюється до паперового варіанту курсової роботи. Студенти інформуються про допуск/не допуск до захисту не пізніше ніж за два робочі дні до проведення захисту.

Дата проведення захисту курсової роботи встановлюється у розкладі екзаменаційної сесії. Захист відбувається публічно перед екзаменаційною комісією (далі – ЕК) у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників кафедри. Студенти повинні прийти на захист вчасно, охайно одягненими та підготовленими. Для підвищення ефективності наукової дискусії та рівня академічної культури під час захисту студентам рекомендується вимкнути звук на мобільних пристроях. Студент може мати власний варіант курсової роботи в паперовому або електродному вигляді, а захист здійснювати на основі розробленої мультимедійної презентації до курсової роботи. Поданий на кафедру та рецензований керівником текст курсової роботи знаходиться в ЕК.

Студенти викликаються до захисту головою ЕК за алфавітом або за ініціативою студента. Перед доповіддю студента голова ЕК зачитує рецензію керівника на текст курсової роботи. Доповідь студента відбувається перед присутніми на захисті та має містити інформацію про актуальність теми, її значення для теорії та практики, основні положення аналізу наукових, нормативно-правових джерел та матеріалів судової практики з тематики, узагальнені висновки. Доповідь студента супроводжується мультимедійною презентацією. Після доповіді здобувач відповідає на питання членів ЕК.

## **8. Критерії оцінювання курсової роботи**

Оцінювання курсової роботи виводиться на підставі середньої арифметичної кількості балів, виставлених членами ЕК на захисті.

*Відмінно (90 – 100, A).* Курсова робота виконана своєчасно, самостійно, забезпечує повне розкриття теми і містить елементи новизни; містить значний масив опрацьованих інформаційних джерел, критичний огляд наукової літератури, узагальнення і висновки, які дозволяють чітко визначити авторську позицію. Рецензія позитивна. Відсутні порушення академічної доброчесності.

*Добре (74 – 89, C, B).* Тема курсової роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру. Зміст роботи забезпечує достатнє розкриття теми; містить значний масив опрацьованих інформаційних джерел, критичний огляд наукової літератури, узагальнення і висновки, які дозволяють чітко визначити авторську позицію.

Рецензія позитивна, але містить окремі зауваження. Відсутні порушення академічної доброчесності.

*Задовільно (60 – 73, E, D).* Тема курсової роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру, відсутні узагальнення, чіткі висновки. Порушена логіка представленого матеріалу, змістовне наповнення дослідження не пов'язано між собою. Є зауваження щодо оформлення курсової роботи, значна кількість помилок в оформленні переліку використаних джерел. Відсутні порушення академічної доброчесності.

*Незадовільно (1 – 59 Fx, F).* Мета курсової роботи сформульована не чітко, змістовне наповнення роботи не відповідає темі дослідження. Відсутня логіка у побудові дослідження. У роботі яскраво виражений

компіляційний характер, відсутні посилання на використані джерела. Представлений застарілий матеріал. Оформлення роботи має суттєві недоліки. Важко визначити ступінь самостійності тексту курсової роботи.

Рішення про оцінку захисту курсової роботи оголошується головою екзаменаційної комісії здобувачам публічно. Студент, який отримав оцінку «Незадовільно. 35 – 59, F» допускається до повторного захисту у встановленому порядку.

Студент має право звернутись з апеляційною скаргою з питань порушення процедури проведення захисту та його оцінювання до декана факультету особисто в письмовій формі не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів захисту курсової роботи. Розгляд апеляційної скарги студента здійснюється відповідно до Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену (іспиту) у ХНЕУ імені Семена Кузнеця.

Конфлікти, що виникли між учасниками освітнього процесу під час підготовки та захисту курсової роботи вирішуються відповідно до Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

## Рекомендована література

### Основна

1. Іншин М. І. Трудове право України [текст] : підручник / за заг. ред. М. І. Іншина та ін. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 472 с. ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/trudove\\_pravo\\_ishenko.pdf](http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/trudove_pravo_ishenko.pdf).

2. Кодекс законів України про працю : Закон України № 322-VIII від 10.12.1971 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

3. Конституція України : станом на 1 вересня 2016 року: відповідає офіц. тексту. – Харків : Право, 2016. – 82 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.

4. Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. – Харків : Діса плюс, 2014. – 480 с. ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/949/Trudove%20pravo%20Ukrainy%20%20pidruchnyk\\_K.%20Yu.%20Melnyk\\_2014.pdf?sequence=1](http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/949/Trudove%20pravo%20Ukrainy%20%20pidruchnyk_K.%20Yu.%20Melnyk_2014.pdf?sequence=1).

5. Про відпустки [Електронний ресурс] : Закон України № 504/96-ВР від 15.11.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр#Text>.

6. Про колективні договори і угоди : Закон України № 3356-XII від 01.07.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – Ст. 361 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>.

7. Про оплату праці : Закон України № 108/95-ВР від 24.03.1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 17. – Ст. 121 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text>.

8. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України № 137/98-ВР від 03.03.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – Ст. 357 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр#Text>.

9. Трудове право України : підручник / С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. та ін. – Харків, 2019. – 408 с. ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6107/Trudove%20pravo%20Ukrainy\\_pidruchnyk\\_HNUVS\\_2019.pdf?sequence=5&isAllowed=y](http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6107/Trudove%20pravo%20Ukrainy_pidruchnyk_HNUVS_2019.pdf?sequence=5&isAllowed=y).

## **Додаткова**

10. Єрофеєнко Л. В. Правовий аналіз трудових спорів та трудових конфліктів / Л. В. Єрофеєнко // Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право» ; ДВНЗ «Ужгородський національний університет». – 2014. – Вип. 5. – С. 160–163 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pap-journal.in.ua/en/2014-3>.

11. Єрофеєнко Л. В. Правовий аналіз трудового договору за проектом трудового кодексу України / Л. В. Єрофеєнко, О. Г. Остапенко // Право і суспільство ; ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет». – 2019. – № 6. – С. 149–155 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/6\\_2019/part\\_1/6-1\\_2019.pdf](http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/6_2019/part_1/6-1_2019.pdf).

12. Єрофеєнко Л. В. Правовий аналіз щодо недоліків у проекті нового Трудового кодексу України / Л. В. Єрофеєнко // Науковий юридичний журнал «Праві новели» ; Приватний вищий навчальний заклад

«Міжнародний університет бізнесу і права». – 2020. – Вип. 10. – С. 129–135 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://legalnovels.in.ua/journal/10\\_2020/10\\_2020.pdf](http://legalnovels.in.ua/journal/10_2020/10_2020.pdf).

13. Єрофеєнко Л. В. Правові аспекти імплементації міжнародних норм у сфері трудового законодавства України / Л. В. Єрофеєнко // Електронне наукове видання «Порівняльно-аналітичне право» ДНУЗ «Ужгородський національний університет». – 2018. – № 4. – Ужгород, 2018. – С. 189–193 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/doc/3969/1/2792\\_IR.pdf](http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/doc/3969/1/2792_IR.pdf).

14. Єрофеєнко Л. В. Трудова правосуб'єктність як елемент правового статусу працівника / Л. В. Єрофеєнко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету (Одеса). – Серія: Юриспруденція. – 2015. – Вип. 15, т. 1. – С. 126–129 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=78>.

15. Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій : затв. наказом М-ва праці України, М-ва юстиції України, М-ва фінансів України від 28.06.1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93#Text>.

16. Про впорядкування застосування контрактної форми трудового договору [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України № 170 від 19.03.1994 р. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/170-94-п#Text>.

17. Про порядок та умови суміщення професій (посад) [Електронний ресурс] : постанова Ради Міністрів СРСР від 04.12.1981 р. № 1145. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1145400-81#Text>.

## **Інформаційні ресурси**

18. Державний центр зайнятості. – Режим доступу : <https://www.dcz.gov.ua>.

19. Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua>.

20. Законодавство України : офіційний вебпортал парламенту України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

# Додатки

Додаток А

## Титульний аркуш

### МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

(НАЙМЕНУВАННЯ КАФЕДРИ)

### Курсова робота

на тему: «»

Студентки/студентки\_\_ курсу\_\_ групи  
напряму підготовки 08 Право  
спеціальності 081 Право  
(прізвище та ініціали)

Керівник:\_\_\_\_\_

(вчений ступінь, вчене звання, посада,  
прізвище та ініціали)

дата захисту \_\_\_\_\_

Національна шкала \_\_\_\_\_

Кількість балів: \_\_\_\_\_ ECTS \_\_\_\_\_

Члени комісії:

\_\_\_\_\_  
(підпис)                      (прізвище та ініціали)

\_\_\_\_\_  
(підпис)                      (прізвище та ініціали)

\_\_\_\_\_  
(підпис)                      (прізвище та ініціали)

Харків – (рік)

## Приклад змісту курсової роботи

## ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Назва	5
1.1. Назва	5
1.2. Назва	10
Висновки до Розділу 1.	14
РОЗДІЛ 2. Назва	15
2.1. Назва	15
2.2. Назва	19
2.3. Назва	22
Висновки до Розділу 2.	25
РОЗДІЛ 3. Назва	26
3.1. Назва	26
3.2. Назва	29
Висновки до Розділу 3.	31
ВИСНОВКИ	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ	34
ДОДАТКИ	36



**Приклади оформлення  
списку використаних джерел за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006**

**За назвою**

1. З фольклорної криниці Франкового села. Народні пісні, перекази, спогади / записи Олекси Ошуркевича ; розшифр. і нотація мелодій Мирослава Стефанчишина, Юрія Рибачка. – Луцьк : Волин. книга, 2007. – 167 с. : ноти. – ISBN 978-966-361-187-7.

2. «Дванадцятка». Наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ століття : антологія урбаністичної прози / авт. проекту, вступне слово, бібліограф. відомості, наук. ред. та прим. Василя Ґабора. – Львів : Піраміда ; на замовлення приватного підприємця І. В. Говда, 2006. – 344 с. : іл. – («Українська Літературна Спадщина»). – ISBN 966-8522-70-2.

**Збірник**

1. Сучасна українська мова: збірник вправ і завдань : навч. посіб. / В. Д. Ужченко, Т. П. Тарновська, Т. С. Маркотенко. – К. : Вища школа, 2006. – 286 с. – ISBN 966-642-253-0.

2. Зарубіжна література : хрестоматія. 10 клас / упоряд. І. Л. Столій. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Х. : Веста : Ранок, 2005. – 720 с. – ISBN 966-679-058-0.

**Однорівневий опис 1**

Збірник текстів з курсу «Педагогіка». У 3 ч. Ч. 1. Дидактика : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Л. Ковальчук. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 120 с. – ISBN 978-966- 613-552-3.

**Один автор**

1. Малахов В. Право бути собою [Текст] / В. Малахов. – К. : Дух і Літера, 2008. – 336 с. – ISBN 978-966-378-080-1.

2. Приходько В. В. Основи теоретичної філософії : навчальний посібник / В. В. Приходько. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. – 143 с.

### **Два автори**

1. Роменець В. А. Історія психології ХХ століття : навчальний посібник / В. А. Роменець, І. П. Маноха ; вступ. ст. В. О. Татенка, Т. М. Титаренко. – К. : Либідь, 1998. – 992 с. : іл. ISBN 966-06-0116-6.

2. Глуховський П. Апте. Незакінчена повість / Пьотр Глуховський, Мартин Ковальський ; [пер. з польської Є. Вradій]. – Дніпро : Український інститут вивчення Голокосту «Ткума» : Ліра ЛТД, 2017. – 140 с. : іл. – ISBN 978-966-383-911-0.

### **Три автори**

1. Павлюк В. В. Контроль і ревізія : навчальний посібник / В. В. Павлюк, В. М. Сердюк, Ш. М. Акаєв. – К. : ЦУЛ, 2006. – 196 с. – ISBN 966-364-161-4.

2. Мініна О. В. Економіка та організація праці : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / О. В. Мініна, Ж. В. Дерій, Н. Т. Шадура-Никипорець. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – 199 с.

### **Чотири автори**

1. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / С. М. Шкарлет, Ж. В. Дерій, Т. І. Зосименко, Н. Т. Шадура-Никипорець ; за заг. ред. д-ра екон. наук., проф. С. М. Шкарлета. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Чернігів : ЧНТУ, 2015. – 264 с. – ISBN 978-966-2188-61-5.

2. Вітчизняна практика та світовий досвід СЕЗ і ТПР : монографія / О. С. Чмир, В. Г. Панченко, Ю. В. Гусєв, В. І. Пила ; наук. ред. О. С. Чмир. – К. : Вістка, 2013. – 252 с. – ISBN 978-966-8875-97-7.

### **П'ять авторів і більше**

1. Безпека життєдіяльності : підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів ; за ред. І. Я. Коцана ; худож.-оформлювач І. М. Безрукавий. – Харків : Фоліо, 2014. – 462 с. – ISBN 978-966-03-6639-8.

2. Історія української політичної думки : навчальний посібник / М. І. Обушний, Т. С. Воропаєва, І. М. Грабовська [та ін.] ; за заг. ред. М. І. Обушного. – К. : Видавничополіграфічний центр «Київський університет», 2013. – 479 с. – ISBN 978-966-439-706-0.

### **Без автора**

1. Моральність капіталізму. Те, про що ви не почуєте від викладачів / за ред. Тома Дж. Палмера ; [пер. з англ. Тетяна Аначенко]. – К. : Основи, 2014. – 128 с. – ISBN 978-966-500-353-3.

2. Людяність у нелюдяний час / упорядники : В. С. Тиліщак, В. М. Яременко. – Львів : Часопис, 2013. – 236 с. – ISBN 978-966-2720-05-1.

3. Нью-Йоркська група: Антологія поезії, прози та есеїстики / упорядники: Марія Ревакович і Василь Ґабор. – Львів : Піраміда, 2012. – 400 с. – ISBN 978-966-441-263-3.

### **Монографія. Частина монографії**

1. Омельчук Олеся. Літературні ідеали українського вістниківства (1922-1939) : монографія / Олеся Омельчук. – К. : Смолоскип, 2011. – 336 с. – (Серія «Українські студії»). – ISBN 978-966-2164-37-4.

2. Гаевская О. Б. Управление международным сотрудничеством : монография / О. Б. Гаевская. – К. : МАУП, 1999. – 168 с. – ISBN 966-7312-90-9.

3. Демчук Н. І. Державне регулювання та підтримка інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості / Н. І. Демчук // Стратегічне планування та розвиток інвестиційної діяльності харчових підприємств : монографія / Н. І. Демчук. – Херсон : Айлант, 2013. – 344 с. – С. 244. – ISBN 978-966-630-091-7.

### **Багатотомний документ**

1. Українська літературна енциклопедія : у 5 т. / редкол.: І. О. Дзеверін (відпов. ред.) [та ін.]. – К. : Головна редакція УРЕ ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. I : А-Г. – 536 с. : іл. – (В опр.). – 75 000 пр. – ISBN 5-88500-003-4.

2. Архитектура гражданских и промышленных зданий : учебник для вузов : в 5 т. Т. 5. Промышленные здания / Л. Ф. Шубин. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Стройиздат, 1986. – 335 с. : ил.

3. Грінченко Б. Д. Твори : в 2 т. / Б. Д. Грінченко. – К. : Наук. думка, 1991. – (Серія «Бібліотека української літератури»). Т. 2. Повісті. Драматичні твори / упоряд. В. В. Яременка ; приміт. А. Г. Погрібного ; ред. тому А. Г. Погрібний. – 608 с. : портр.- ISBN 5-12-002780-6 (В опр).

### **Словники**

1. Російсько-український словник наукової термінології : Суспільні науки / Й. Ф. Андерш, С. А. Воробйова, М. В. Кравченко [та ін.]. – К. : Наукова думка, 1994. – 600 с. – ISBN 5-12-002638-9 (В опр.)

2. Гавриш О. М. Німецько-українсько-російський словник термінології сухого будівництва / О. М. Гавриш, М. М. Гавриш, П. В. Захарченко [та ін.]. – К. : СПД Павленко, 2010. – 272 с. – ISBN 978-966-2370-02-8.

3. Короткий російсько-український пожежно-технічний словник / [укладачі : В. М. Тюпа, І. О. Харченко, М. М. Хорошок] ; під керів. Присяжнюка Л. А. – К. : Основа : Астарта, 1996. – 122 с [4].

### **Матеріали конференцій**

1. Сталий розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпропетровськ, 1 жовтня 2013 р.) / за заг. ред. О. Ю. Бобровської ; Національна академія державного управління при Президентові України, ДРІДУ. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2013. – 328 с.

2. Менеджмент-освіта в контексті трансформаційних перетворень в суспільстві : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Донецьк, 10-12 квітня 2014 р.) / Донецький державний університет управління. – Донецьк : ДонДУУ, 2014. – 138 с.

3. Збірка тез доповідей IV Міжнародної конференції «Науково-методичне та практичне забезпечення містобудування, територіального і стратегічного планування» (м. Макіївка, 15-16 травня 2014 р.) : наукове видання / МОН України, Департамент технічного регулювання та науково-технічного розвитку Міністерства регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України, ДонНАБА. – Донецьк : Цифрова типографія, 2014. – 368 с.

### **Препринти**

1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. – Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. : ил., табл. – (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьков. физ.-техн. ин-т» ; ХФТИ 2006-4).

2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. – Чорнобиль : Ін-т проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. – 7 с. [1].

### **Атласи**

1. Україна : еколого-географічний атлас / [наук. редкол.: С. С. Куркленко [та ін.]]. – К. : Варта, 2006. – 217 с. : іл., табл., карти. – ISBN 966-585-199-3.

2. Загальногеографічний атлас України [Карти] / [редкол. : І. Руденко (гол. ред.) [та ін.]]. – Випущено на замовлення Державного комітету телебачення і радіомовлення України за Програмою випуску соціально значущих видань. – К. : Новий друк, 2004. – 112 с.

### **Законодавчі документи**

1. Кримінально-процесуальний кодекс України : станом на 1 грудня 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань). – ISBN 966-611-412-7.

2. Конституція України : офіц. текст : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. зі змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 р. : станом на 1 січня 2006 р.]. – К. : Мін-во юстиції України, 2006. – 124 с.

3. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 87. – С. 156-218.

4. Про затвердження Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 676 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 97. – С. 69-75.

5. Про призначення довічних державних стипендій видатним діячам науки : Указ Президента України від 7 листопада 2014 р. № 857/2014 // Урядовий кур'єр. – 2014. – 12 листопада. – С. 20.

### **Стандарти**

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT). – Чинний від 2007-07-01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).

2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). – Чинний від 2013-08-22. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с. – (Інформація та документація).

3. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ 180 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2006. – IV, 231 с. : табл. – (Національний стандарт України).

### **Каталоги, альбоми**

1. Григор'єва Галина. Край живопису : альбом-каталог / Галина Григор'єва ; упор. Іван Григор'єв ; вступ. сл. Костянтин Сігов ; Нац. худ. музей України ; Центр європейських гуманітарних досліджень Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». – К. : Дух і Літера, 2009. – 96 с.

2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. : М. Зобків [та ін.] ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. істор. музей. – Львів : Новий час, 2003. – 160 с. : іл., табл. – ISBN 966-96146-0-0.

### **Автореферати дисертацій**

1. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 «Технологія машинобудування» / Новосад Іван Ярославович ; Тернопіл. держ. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с., включ. обкл. : іл.

2. Мацюк Г.П. Кодифікація української мови в галицьких граматиках першої половини ХІХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Мацюк Галина Петрівна ; Ін-т мовозн. ім. О. О. Потебні НАН України. – К., 2002. – 32 с.

### **Дисертації**

1. Романова Т. І. Підвищення ефективності освітлювальних установок внутрішньобудинкового освітлення : дис. ... канд. техн. наук : 05.09.07 – світлотехніка та джерела світла / Романова Тетяна Іванівна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2015. – 256 с.

2. Глушенкова І. С. Методи, моделі та інформаційні технології оцінювання станів просторово розділених об'єктів : дис. ... канд. техн. наук : 05.13.06 – інформаційні технології / Глушенкова Ірина Сергіївна ; Харків. нац. ун-т радіоелектрон. – Харків, 2012. – 251 с.

### **Збірники наукових праць**

1. Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури ; ред. кол. : В. А. Кравець (гол. ред.) [та ін.]. – Краматорськ : ДонНАБА, 2018. – №3- 2018(13). – 171 с.

2. Проблеми та перспективи сучасного степового лісорозведення на південному сході України : зб. наук. праць / НАН України [та ін.] ; [за ред. В. О. Бородавка]. – Донецьк : Технопак, 2009. – 167 с., [11] арк. іл. : іл., табл.

### **Картографічні видання**

1. Українські Карпати [Карти] : Долина : карта для туристів / Голов. упр. геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України. – К., 1998. – 1 к. : іл.

2. Історичний атлас Галичини [Карти] : карти, схеми, автентичні гравюри і печатки з праісторичних часів до ХХ ст. / уклад. В. Грабовецький. – Івано-Франківськ : [б/в], 1996. – 49 с.

### **Бібліографічні покажчики**

1. Куц О.С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / уклад. : О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с.

2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997-2005 роки / [уклад. Б. О. Кириць, О. С. Потланы]. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с. – (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).

### **Авторські свідоцтва**

1. А. с. 1007970 ССРСР, МКИЗ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (ССРСР). – №3360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12. – 2. с.

### **Патенти**

1. Патент 124725 UA, МПК (2018.01) H01L 31/042 (2014.01) F24D 1/00. Автономна сонячна енергетична установка / Кравець В. А., Точонов І. В., Колесніченко С. В., Гололобов Б. Д., Шарабарін О. Г., Попаденко А. О., Котлярова А. Д. (Україна) ; заявник Донбаська національна академія будівництва і архітектури. – № u 2017 09595 ; заявл. 02.10.2017 ; опубл. 25.04.2018, Бюл. № 8.

### **Частина книги, періодичного, продовжуваного видання (Аналітичний бібліографічний опис)**

1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. - № 6. – С. 15-18, 35-38.

2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Гровий // Бібліотечний вісник. – 2006. - № 6. – С. 14-17.



3. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. - № 1. – С. 25-29.

4. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2, № 2. – С. 13-20.

### **Електронні ресурси**

1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ : НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу : [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua) (дата звернення 12.12.2019) – Назва з екрана.

3. Павлюк І. Василь Стус: текст – контекст - надтекст (Ревізія свідомості або мій Стус) [Електронний ресурс] / І. Павлюк // Поетичні майстерні. – Електр. дані. – Режим доступу : <https://maysterni.com/publication.php?id=43860>.

4. Актуальні питання біології, екології та хімії [Електронний ресурс] : зб. наук. праць. – 2009. – Електрон. текстові дані. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/Арbeh/index.html>.

## РЕЦЕНЗІЯ на курсову роботу

Студента/ки	
Групи	
Тема КР	
Керівник	

Оцінювання курсової роботи							
1	Розкриття актуальності теми	5	4	3	2	1	0
2	Відповідність змісту обраній темі	5	4	3	2	1	0
3	Рівень вирішення поставлених завдань	5	4	3	2	1	0
4	Обґрунтованість прийнятих висновків	5	4	3	2	1	0
5	Якість оформлення	5	4	3	2	1	0

(необхідну оцінку позначити напівжирним накресленням)

Порушення академічної  
добросовісності

<input type="checkbox"/>	не виявлено
<input type="checkbox"/>	виявлено

Курсова робота

<input type="checkbox"/>	допущена до захисту
<input type="checkbox"/>	не допущена до захисту

Додаткові зауваження:

Дата перевірки:

Підпис керівника:

## Зміст

Вступ.....	3
1. Загальні положення .....	6
2. Академічна доброчесність .....	7
3. Структура курсової роботи .....	8
4. Вимоги до змісту курсової роботи .....	8
4.1. Титульний аркуш .....	9
4.2. Зміст.....	10
4.3. Список прийнятих скорочень.....	10
4.4. Вступ .....	10
4.5. Основна частина .....	11
4.6. Висновки .....	12
4.7. Оформлення списку використаної літератури.....	13
4.8. Додатки.....	14
5. Вимоги до оформлення тексту курсової роботи.....	14
6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	16
7. Підготовка та захист курсової роботи .....	17
8. Критерії оцінювання курсової роботи.....	19
Рекомендована література.....	20
Основна .....	20
Додаткова .....	21
Інформаційні ресурси .....	22
Додатки.....	23

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

# ТРУДОВЕ ПРАВО

**Методичні рекомендації  
до написання курсових робіт  
для студентів спеціальності 081 «Право»  
першого (бакалаврського) рівня**

*Самостійне електронне текстове мережеве видання*

Укладачі: **Єрофєєнко** Лариса Василівна  
**Лук'янчиков** Олег Миколайович  
**Новіков** Денис Олександрович

Відповідальний за видання *О. М. Лук'янчиков*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *В. Ю. Труш*

План 2022 р. Поз. № 212 ЕВ. Обсяг 36 с.

---

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру  
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*